SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаі е про Україну!

VOL. XCV. No. 233. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, DECEMBER 8, 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 8-го ГРУДНЯ 1988 Ч. 233. РІК. XCV.

КҐБ ЗНОВУ ЖОРСТОКО РОЗПРАВИВСЯ З ДИСИДЕНТАМИ В УКРАЇНІ

Джерзі Сіті, Н.Дж. (ПС УГС). — 18-го листопада ц.р. працівники КҐБ побили українського поета-правозахисника Василя Барладяну, в наслідок чого він отримав тяжку травму черепа і хребта. Михайла Гориня на летовищі заарештував майор міліції без санкції прокурора, привіз його до відділу міліції, а там уже чекав оперативник КҐБ, який зробив обшук за усною вказівкою прокурора В'яловського. Під час обшуку забрали Універсальну Декларацію Прав Людини та основні принципи УГС. Протримали його до ранку і що там з ним відбувалося невідомо, а лише відомо, що Горинь тепер лежить у лікарні з тяжким серцевим і нирковим приступом.

У неділю, 20-го листопада ц.р., у Львові відбулося пікетування активістів Народного Фронту, що стояли з транспарантами і збирали підписи під петиціями з приводу екологічних проблем. Міліція відібрала в них транспаранти і розігнала. Тоді вони розійшлися групами по дворах і парках, продовжуючи збирати підписи. Три дні пізніше Степана Сапеляка засудили на 15 діб тюрми за те, що він нібито закликав людей на віче. Засудили на 15 діб тюрми також і Степана Хмару, не пояснивши навіть за що. С. Хмара оголосив голодівку протесту.

Відбувся світовий з'їзд Карпатських Січовиків

Торонто. — В рамках V Конгресу СКВУ відбувся в п'ятницю, 25-го листопада ц.р., світовий з'їзд Братства Карпатських Січовиків, складової організації СКВУ. Участь в з'їзді взяли делегати з Америки, Канади й Европи та з уповноваженнями з Австралії і Південної Америки.

Д-р В. Вереш

Традиційним „Царю Небесний" започатковано наради з'їзду, який відкрив голова Центрального проводу д-р Василь Вереш. Він в короткому слові згадав про історію Карпатських Січовиків і передав ведення зборів проф. д-рові Михайлові Папові. До Президії зборів увійшли: д-р М. Пап — голова; Юрій Гвоздулич — голова УНО на Канаду й заступник голови Братства і Василь Тимко — секретар. До Номінаційної комісії ввійшли: Михайло Цар, Михайло Шіпош та Теодор Сидор.

Після звітів з діяльности організації голови, секретаря та фінансового референта, Контрольна комісія внесла пропозицію, щоб уділити уступаючій управі абсолюторію з подякою, що присутні прийняли одноголосно.

На пропозицію Номінаційної комісії вибрано такий Центральний провід: капеляни о. д-р Олександер Баран, Вінніпеґ; о. д-р Василь Бойсак – Філядельфія,

(Закінчення на стор. 3)

ДОПОВІДЬ-РЕПОРТАЖ В УЛМК

Ню Йорк. — Цієї п'ятниці, 9-го грудня ц.р, о год., 7-ій вечора в залі Дому Організації Українського Визвольного Фронту при 136 Друга авеню (другий поверх), Український Літературно-Мистецький Клюб, при співучасті НТШ в ЗСА, влаштовує доповідь-репортаж голови НТШ в Австралії д-ра Романа Микитовича. Тема доповіді: „Побут українців в Австралії". Доповідач дасть огляд сьогочасного життя української громади в тій країні. Доповідь буде ілюстрована прозірками.

СЕКРЕТАРІЯТ СКВУ

(ВНИЗУ ПОМІЩЕНО ПОВНИЙ СКЛАД СЕКРЕТАРІЯТУ, ОБРАНОГО V КОНҐРЕСОМ)

Австралія — д-р Любомир Лаврівський
Австрія — д-р Сергій Наклович
Арґентина — Іван Жибак
Бельґія — Омелян Коваль
Бельґія — Петро Зелений
Бразилія — Оксана Борушенко
Вел. Британія — А. Ясельський
Вел. Британія — д-р Любомир Мазур
Німеччина — Володимир Леник
Німеччина — Антін Мельник
Франція — д-р Володимир Косик
СФУЖО — Ірина Вжесневська
Наталія Іванів
СКВОРада — Люба Крупа
Наукова Рада — проф. Василь Омельченко
ЦеСУС — Ліда Чорна
Комісія Національних Прав — д-р Євген Рослицький
Рада для Справ Культури — д-р Богдан Стебельський
Світова Рада Суспільної Служби — Зенон Дула
Асоціяція Діячів Укр. Культури — д-р Богдан Стебельський
Братство Карпатських Січовиків — Василь Вереш
Братство Кол. Вояків І-ої Укр. Дивізії
УНА — д-р Мирослав Малецький
ІСНО — Павло Дорожинський
Конференція Українських Пластових Організацій — Слава Рубель
Молодь ІСНО — Тарас Яцків
Наукове Товариство ім. Т. Шевченка — д-р Ярослав Падох
Науково Дослідна Фундація ім. Ольжича — Михайло Герець
Об'єднання Демократичної Української Молоді — Наталя Павленко
Об'єднання Укр. Академічних Товариств „ЗАРЕВО" — Михало Галюк
Об'єднання Укр. Письменників в Еміґрації „СЛОВО" — О. Тарнавський
Рада Укр. Комбатантських Організацій — Віктор Роєнко
Світова Федерація Лемків — подадуть до 3-ох місяців
Світова Федерація Українських Інженерів — д-р Юрій Курис
Світова Федерація Українських Лікарів — д-р Степан Ворох
Світове Братство Вояків УПА — Лев Футала
Світове Об'єднання Прих. Визвольної Боротьби — Євген Стахів
Світове Об'єднання Прих. Державного Центру УНР — Володимир Марко
Світовий Український Визвольний Фронт — проф. Микола Андрухів

(Закінчення на стор. 3)

Змінилися правила пересилки пакунків до СССР

Ню Йорк. — Як відомо, до 1984 року до СССР можна було надсилати посилки з подарунками, мито за які оплачувалось валютою. Однак в 1984 році Совєтський Союз відмовився продовжити контракт з закордонними фірмами і різко скоротив листу речей, які можна надсилати до СССР. Крім того, податок за них повинні були платити совєтські громадяни.

В суботу, 3-го грудня ц.р., нюйоркський бизнесмен Сідні Райнер, який очолює фірму „Космос парсел", підписав із совєтською торговельною делеґацією, що перебуває в Ню Йорку, новий контракт про посилки до СССР. Тепер, як і до 1984 року, фірма має право отримувати митну платню закордонною валютою.

Також поширено листу речей і продуктів, які можна надсилати. До них входять і персональні компютори, мито на які порівняно невелике — 30 крб. Однак невідомо, чи ця сума включає оплату за прінтер і монітор. На деякі предмети мито значно збільшено, наприклад, за відеомагнітофон та відеокамеру його підвищено до 400 карбованців (приблизно 500 дол). За годинники в металевому корпусі збільшено до 100 крб. Дозволено також висилати релігійні предмети.

Совєтська делеґація вручила С. Райнеру список предметів, які дозволено пересилати, з зазначеними митними сумами.

С. Райнер оголосив, що аналогічні контракти підписано ще двома американськими фірмами — „Руссарт" у Сан Франсіско і „Ню ворлд менеджмент" у Філядельфії.

„Я гордий за українців-католиків!"

Джерзі Сіті, Н.Дж. (О. Кузьмович). — В середу, 30-го листопада ц.р., представник „Свободи" і „Українського Тижневика", ред. Ольга Кузьмович і ред. Рома Гадзевич, в товаристві головного радного Українського Народного Союзу і лицаря Ордену св. Христофора Андрія Кейбіди, відвідали Архиєпископа Теодора МекКерріка, прелата нюаркської Архидієцезії, який раніше на запрошення Державного департаменту ЗСА був обсерватором американської Католицької Церкви в делеґації 14 осіб, що репрезентували американську Конґресову комісію для безпеки й співробітництва в Европі. Ця делеґація відбула впродовж чотирьох днів ряд розмов в Москві з членами Верховної Ради СССР, на яких обговорювано справи охорони прав людини.

Владика Т. МекКеррік

Архиєпископ Т. МекКеррік випробуваний приятель українців-католиків у своїй Архидієцезії добре поінформований про стан Української Католицької Церкви в СССР і тому радо погодився на інтерв'ю з українськими журналістами.

Про свою подорож до Москви і враження із зустрічей з українським католицьким Єпископом Владикою Павлом Василиком та іншими священиками і вірними він вже дав інтерв'ю для щоденника „Стар Леджер" в дні 21-го листопада, що його зреферовано у „Свободі" з 25-го листопада ц.р.

В середу, 30-го листопада ц.р. він з такою ж прихильністю прийняв українських журналісток та радо відповідав на питання, висловлюючи при тому свої думки про поїздку до Москви. Він заявив, що ціла ця поїздка і зустріч з українськими католиками, а особливо з Владикою П. Василиком, зробили на нього незабутнє враження. В часі чотирьох днів він мав три зустрічі із представниками Української Католицької Церкви та це видавалося йому немов сном, бо ніколи не думав, що така нагода йому трапиться. Розмови були щирі та одверті. Архиєпископа Т. МекКерріка до краю зворушила глибока віра і спокій тих усіх українців-католиків, які переслідувані, виконують свої релігійні обов'язки підпільно, а багато з них, наприклад, Владика П. Василик, заплатили за своє ширення Божої науки довгими роками тюрми і заслання. Архиєпископ Т. МекКеррік з подивом розповідав з яким внутрішнім спокоєм, що його може мати лише глибоко віруюча людина, П. Василик заявив, що як буде треба він знову піде до тюрми, але своєї віри не виречеться.

„Я справді гордий за нього та його братів душпастирів, і я запевнив їх про свою підтримку і про наші молитви", — сказав Владика Т. МекКеррік.

Архиєпископ також підкреслив, що всі члени американської делеґації на цій поїздці, демократи і республіканці, були одного і того самого погляду, що леґалізація Української Католицької Церкви в СССР є імперативом, від якого не можна відступати. Однак на наші запитання чи делеґація дістала якісь запевнення в цій справі від офіційних совєтських чинників, Архиєпископ Т. МекКеррік відповів, що всі признають, що це дуже поважна справа і вона буде темою дальших обговорень. Тут він обшир-

(Закінчення на стор. 3)

Т. ОСАДЦА ВИСТАВЛЯЄ КАРТИНИ У ВАШІНҐТОНІ

Вашінґтон. — Тут в місцевій школі ім. Чарлза Самнера, а радше в музеї його імени, відбудеться від 4-го грудня ц.р. до 26-го січня 1989 року виставка картин української мисткині з Ґлен Спей, Н. Й. Тані Осадци. На виставці показані 38 картин, які були раніше з частиною піврічної мандруючої виставки в СССР.

Музей відкритий від понеділка до суботи в годинах між 9-ою ранку і 5-ою пополудні і він знаходиться при 1201, 17-та вулиця, Н.В у Вашінґтоні.

НОВІ СМЕРТНІ ВИПАДКИ У ВІРМЕНІЇ І АЗЕРБАЙДЖАНІ

Москва. — Акредитовані в Совєтському Союзі західні кореспонденти інформують, що не зважаючи на присутність військових частин і збільшеного числа міліції в обидвох республіках, Вірменії і Азербайджані, зудари між цими двома народами продовжуються, а крім того гинуть люди від військових патрулів, які, проголосивши вийнятковий стан у Єревані і Баку, стріляють до кожного, що появляється на вулицях міста у забороненій годині.

Покликаючись на совєтське агентство ТАСС і дисидентські джерела у Вірменській і Азербайджанській ССР, західні агентства повідомляють, що 6-го грудня ц.р., загинуло там три особи, а 44 були поранені, зокрема в Баку, столиці Азербайджану. Офіційне число забитих подається на 31 особи і кількадесять поранених, але вірменські дисиденти категорично заперечують повідомлення ТАСС і кажуть, що, не відомо з яких причин, совєтські джерела подають таку смішну кількість жертв, бо фактично загинуло досі понад 150 осіб, а понад 1,000 були поранені, між ними є також кількадесять міліціонерів і вояків реґулярної армії та спеціяльних частин КҐБ, які були створені недавно для ліквідації більших мітинґів, демонстрацій у недозволених місцях, заворушень тощо.

Другою проблемою, яку мусять розв'язувати республіканські і всесоюзні чинники, це сотні, а то й тисячі втікачів, вірменів з Азербайджану і азербайджанців з Вірменії, що їх тимчасово приміщують у спеціяльних таборах для втікачів, але, як кажуть західні спостерігачі, це тільки тимчасова розв'язка, яку треба буде пізніше розв'язати, при навантаженні бюджету іншими проєктами.

Генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов, який тимчасово перебуває у Ню Йорку, а потім ще плянує відвідати Кубу і Великобританію, свідомий того, що йому прийдеться розв'язати цю нелегку проблему після повороту додому, хоч, як кажуть поінформовані особи, без задоволення національностевих і автономних аспірацій для обидвох республік, ледве чи він зможе позитивно полагодити інсуючий між вірменами і азербайджанцями конфлікт. Крім того існує територіяльний спір між згаданими республіками за Нагорний Карабах, прилучення якого до Вірменії домагаються офіційні речники республіки. Тисячі втікачів (вони постійно напливають до Єревану і Баку), це чергова неабияка проблема фінансового характеру, яка без сумніву зупиняє ґорбачовську програму перебудови і гласности, які не можна буде вводити в життя при наявності танків, обмеженого руху населення, страйків, протестів та інших неспокійних проявів.

Згідно з останніми повідомленнями з Баку, частинно потвердженими агентством ТАСС, говориться, що у заворушеннях в останніх трьох днях потерпіли, тобто були поранені, 14 вояків і 30 цивільних осіб.

У СВІТІ

ФЕДЕРАЦІЯ АРАБСЬКИХ журналістів і агентств звернулась до захоплювачів американського журналіста Террі Андерсона з проханням і пропозицією звільнити його з ув'язнення. Про це заявив відкрито кореспондентам в Бейруті генеральний секретар Федерації Фарід Аяр, який недавно повернувся з Дамаску, де відбувалася сесія федерації, яка об'єднує 17 арабських інформаційних агентств.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ закордонних пресових агентств і кореспондентів, на Закавказзі продовжується напруження, а також збільшується число втікачів з Азербайджану, яке перейшло вже 100,000 осіб. Також в Баку зареєстровано понад 50,000 азербайджанців, які покинули свої помешкання у Вірменії, побоюючись за своє життя. Більшість з втікачів прибули до Баку в останніх 10-ох днях. Республіканський уряд Вірменської ССР не тільки виділив великі суми на допомогу втікачам, але створив для них спеціяльні переходові табори і постачання товарами першої потреби, зокрема харчами, медикаментами, одягом тощо. Генеральний секретар ЦК КПСС і голова Президії Верховної Ради СССР Міхаїл Ґорбачов ще перед своїм виїздом до ЗСА, Куби і Великобританії, відбув в Москві зустріч з представниками Вірменії і Азербайджану, закликаючи їх до наведення порядку у республіках. Центральний уряд створив спеціяльну комісію опіки над втікачами і доручив їй не тільки соціяльну опіку, але розглянення питання конфлікту.

СОВЄТСЬКЕ АҐЕНТСТВО ТАСС повідомило, що афганські антикомуністичні повстанці-муджагедіни обстріляли з мінометів автобус з цивільними пасажирами коло містечка Кундуз і вбили 42 особи. В інформації сказано, що населення Кундузу, зібравшись на мітинґ, засудило напад муджагедінів. Західні кореспонденти натомість повідомили з Ісламабаду у Пакістані, що в автобусі не було ані одної цивільної особи. Комуністичний режим Наджібулли використовує тепер цивільні автобуси для транспорту війська з однієї в другу околицю. В автобусі, про який йде мова, були всі військові.

АКАДЕМІК АНДРЕЙ САХАРОВ, який братиме участь в міжнародній конференції присвяченій Декларації прав людини, може зустрітись там, тобто в Парижі, з керівником підпільної „Солідарности" Лєхом Валенсою. Крім Сахарова і Валенси до участи в конференції запрошені також інші лавреати Нобелівської премії миру — монахиня Тереса, колишній канцлер західньонімецького уряду і лідер Соціял-демократичної партії Віллі Брандт, Архиєпископ Анґліканської Церкви з Південно-Африканської Республіки Десмонд Туту. „Франція має нагоду і честь зібрати у Парижі усіх засуджених для справи миру осіб і ми горді з цього", — заявив президент Франції Франсуа Міттеран. Конференція буде відбуватися під спонзорством ООН. Агентство АП інформує, що жінка Сахарова, Єлена Боннер-Сахаров, також братиме участь в конференції.

НА ПЕРЕДМІСТІ ТОКІО, Японія, зударились два пасажирські приміські поїзди. Загинуло дві особи, в тому числі машиніст одного з поїздів, а 97 осіб були легко поранені. Катастрофа трапилася якраз в час закінчення праці на багатьох підприємствах коли маси робітників поверталися додому. Поліція і урядова комісія веде слідство, щоб встановити, що властиво було причиною катастрофи. Представник японського міністерства шляхів заявив кореспондентам, що в країні діє автоматична сиґналізація, яку перевіряють інспектори кожних 48 годин. У під'їзді до Токіо машиністи дуже часто роблять вимки і переходять на ручне керівництво поїздами, що, на його думку, є неправильним потягненням.

М. ҐОРБАЧОВ ПРИБУВ ДО НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — У вівторок, 6-го грудня, коло 3-ої години по полудні на нюйоркському летовищі ім. Кеннеді приземлився літак, на якому з Москви прибув генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов з жінкою і супроводжуючі їх особи.

Офіціяльний привід приїзду совєтського лідера — виступ на Генеральній Асамблеї ООН. Однак його візита розглядається скоріше як можливість попрощатися з президентом Роналдом Реґеном, який відходить у січні зі свого поста, і представитися віцепрезидентові Джорджові Бушові, який незабаром замінить Реґена.

З летовища М. Ґорбачов і особи, що його супроводжують, прибули в місію СССР при ООН, що знаходиться у Мангеттені на 67-ій вулиці.

У середу рано М. Ґорбачов виступив на Генеральній Асамблеї. У другій половині дня він зустрінеться на острові Ґовернорс, що лежить в Ню-Йоркській затоці на південь від Мангеттена, з президентом і віцепрезидентом. Крім того під час візити, яка завершиться у п'ятницю рано, Ґорбачов побуває на Нюйоркській біржі, полюбується містом і його околицями з оглядового майданчика Всесвітнього торговельного центру, а також відвідає в Центрі Джавітса совєтську промислову виставку, що відкривається там. Передбачають, що Раїса Ґорбачова побуває в одній з універсальних крамниць, а також на обіді, влаштованому на її честь жінкою генерального секретаря ООН Марселою Перез де Куеяр. Ходили чутки, що Ґорбачови зроблять екскурсію по хмародерові „Трамп-тавер", де їх ґідом буде більйонер Доналд Трамп. Але за день перед прибуттям генерального секретаря совєтська місія при ООН повідомила, що Ґорбачови у „Трамп-тавер" не прийдуть. „Перший комуніст плянети не побажав зустрітися з більйонером, який репрезентує капіталістичну Америку", — так прокоментував це повідомлення у програмі „Кросфаєр" (Сі-Ен-Ен) політичний коментатор Патрик Бюкенен.

Ще до прибуття Ґорбачова американські газети були повні прогнозів стосовно того, з якими пропозиціями генсек приїде до ЗСА. На думку багатьох коментаторів, Ґорбачов використає трибуну ООН у пропаґандивних цілях.

Колишній державний секретар Генрі Кіссінджер висказав думку, що Ґорбачов запропонує зміни в практиці американсько-совєтської торгівлі, заторкне проблему зменшення в Европі звичайних озброєнь, а також може порушити ряд реґіональних проблем — Афганістану, Близького Сходу, Центральної Америки.

У понеділок президент Р. Реґен і майбутній президент Дж. Буш мали нараду з приводу зустрічі з Ґорбачовим. Оба вони підкреслили потім, що розглядають розмову як неофіційну і зовсім не трактують її як „зустріч на високому рівні". Ні Реґен, ні Буш не мають наміру виступати з будь-якими новими пропозиціями. Щодо Буша, то він заявив: „На цій зустрічі я буду всього лише віцепрезидентом. Правда, я надіюся, що на мене будуть дивитися як на майбутнього президента. Але, — ще раз підкреслив Буш, — це зустріч президента ЗСА (і Ґорбачова — Ред.), а не моя".

В БАКУ РОЗІГНАЛИ ДЕМОНСТРАЦІЮ

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило, що генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов зустрівся з керівниками Азербайджану, Вірменії і Нагірного Карабаху і закликав їх „працювати спільно" над вирішенням етнічного конфлікту в Азербайджані. Однак, як і раніше, Кремль відмовляється задовільнити просьбу вірменів про включення Нагірного Карабаху до складу Вірменії або, в усякому разі, про його виведення з підлеглости Азербайджану.

Совєтське радіо повідомило, що ситуація в Баку залишається напруженою. У неділю військовий комендант азербайджанської столиці генерал Міхаїл Гяцунов порівняв проблему втікачів, загальна кількість яких досягла вже 150,000 осіб, з „чорною хмарою, що нависла над головою кожного", і попередив, що „тепер не час для демонстрацій і мітинґів".

Мова йде в першу чергу про цілодобову демонстрацію на центральній бакинській площі ім. Леніна. Над-

(Закінчення на стор. 3)

В АМЕРИЦІ

ДЖИМ БЕЙКЕР, СЛАВНИЙ ІЗ недавнього сексуального скандалу проповідник на публічних телевізійних каналах, і його колишній помічник, стоять перед обвинуваченням Федерального Уряду. Вони використали для своїх цілей біля 150,000 жертводавців і зужили понад 4 мільйони дол., призначених на ПТЛ, для особистих цілей. Дж. Бейкер зрезиґнував із свого посту проповідника в березні 1987 року.

ВІДКРИТТЯ ЄДИНОЇ В ЗСА фабрики в Кольорадо, в якій виробляли плютоніюм конечний для атомової війни, відкладено знову на два місяці, щоб вміжчасі вичистити порох з плютоніюму, який призбирався у повітрі від довгих років. Минулого тижня Департамент енерґетики заявив, що поважне занечищення повітря, а з тим небезпека для здоров'я мешканців в цій околиці, біля Денверу, не дозволяють тепер розпочинати знову працю у фабриці.

АМЕРИКАНСЬКІ КОНҐРЕСМЕНИ закликали Роналда Реґена і Джорджа Буша обговорити останні події в республіках Прибалтики з головою Президії Верховної Ради СССР Міхаїлом Ґорбачовим. Губернатор Каліфорнії Джордж Дюкмеджан звернувся до президента Р. Реґена й віцепрезидента Дж. Буша з проханням вимагати від Ґорбачова вжити всіх необхідних заходів для захисту совєтських вірменів, що живуть в Азербайджані.

НІКАРАҐУАНСЬКИЙ ДИКТАТОР Даніель Ортеґа, що звертався до Державного департаменту з проханням видати йому в'їзну візу для виступу на Генеральній асамблеї ООН в Ню Йорку, в понеділок, 5-го грудня повідомив, що не приїде до Ню Йорку. Він заявив на пресконференції, що не може „прийняти встановлених американцями правил, з яких незрозуміло, коли і як голови інших держав можуть відвідати таку міжнародну організацію як ООН. Державний департамент відмовився видати цьому вождеві тоталітарного марксистського режиму таку кількість віз для осіб, що його супроводжують, яку він вимагав.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40 00 6 months — $22 00 3 months — $12 00
UNA members 1 year* — $15 00 Change of address — $1 00 Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster Send address changes to
Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N

Передплата на рік $40 00 на півроку — $22 00 на 3 місяці — $12 00
Для членів УНСоюзу $15 00 річно За кожну зміну адреси — $1 00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

„Перестройка", — як шлях до всевлади Ґорбачова

Від березня 1985 року минуло вже три з половиною років, як прийшов до влади в СССР Міхаїл Ґорбачов. Він проголосив гасла гласности і перебудови, як ніби засоби до санування советської економіки, яка протягом 70-ти років трималася марксистської догми про державний монополь на всю продукцію і розподіл, що остаточно завело цю імперію над берег економічної руїни. Гласність у практиці дала більшу свободу пресі, облегшила цензуру, дозволила регабілітувати багато проскрибованих авторів, що осмілило людей. Але й тут поставлено межі: заборонено друкувати твори Солженіцина. На ґрунті економіки не прийшло до ніякої поправи. Це мала перевести „перестройка" — перебудова внутрішнього устрою по лінії наближення до західньої демократії. Але за тих три з половиною років фактично Ґорбачов зручно, з великою терпеливістю, поступово закріплював свою владу. Спершу переводив чистку в Політбюрі і Центральному Комітеті Компартії, потім змінював конституцію СССР і в минулому тижні, опираючися на дуже широких і „рамових" резолюціях кількатисячної партійної конференції у Москві — перевів останню свою реформу внутрішньої структури правління — цим разом з обмеженням ролі Компартії, із деґрадацією Верховної Ради до радше декоративної позиції, зате із ще більшим скріпленням власної влади. На півторитисячному збіговищі ЦК Компартії СССР, на якому переголосовано всі зміни, продиктовані Ґорбачовим, 23 делеґати прибалтійських „республік" голосували „проти". Українські делеґати не солідаризувалися з балтійцями, як повинні були зробити. Вони слухали далі в усьому яничара Володимира Щербицького, який русифікує Україну. Прибалтійські делеґати правильно противилися скріплюванню влади Москви. Їх не слухали, всі внески делеґатів трьох прибалтійських делеґатів відкинули, рішення естонського парляменту про право вето „союзник республік" проти шкідливих для економіки тих республік уневажнено і тільки Ґорбачов обіцяв, що його нова реформа дасть „більші права" складовим частинам СССР. Направжнім переможцем став Міхаїл Ґорбачов, який є тепер президентом СССР і генеральним секретарем Компартії СССР, незалежним від Президії Верховної Ради.

У такому характері фактичного диктатора московської імперії він виїхав з Москви на однотижневу подорож до Америки, Куби і Британії. Трудно повірити, що нову „реформу" в СССР перевів Ґорбачов незалежно від свого пляну подорожі і що ці дві події збіглися в часі „випадково". Ґорбачову очевидячки залежало, щоб Захід перестав дивитися на нього, як на ефемериду, та щоб бачив у цьому володаря Росії найменше на дві п'ятирічні каденції, бо його „перевибір" Конґресом національних депутатів (свіжовведена установа) згори запевнений. За большевицького режиму обов'язує той сам неписаний закон, що був і за царату: „Молчать і послушать".

Американська преса, зокрема найбільш авторитетний кореспондент „Ню Йорк Таймсу" в Москві Філіп Тавбман твердить, що головною ціллю подорожі Ґорбачова до ЗСА є перевірити, чи наступник Роналда Реґена Джордж Буш буде таким самим, як Реґен контраґентом у переговорах, чи „м'ягшим". На цій „мінівершинній конференції", коли Реґен ще є президентом до 20-го січня 1989 року, але Буш уже призначив нового державного секретаря (Джеймса Бейкера) і нового дорадника у справах крайової безпеки (генерала Брента Сковкрофта). Буш братиме участь в усіх зустрічах з Ґорбачовим. За американськими коментарями — і Реґен і Буш перестеріґають, що у цій цьоготижневій зустрічі з Ґорбачовим не будуть приймати ніяких поважних постанов. З Білого Дому підкреслено, що це була ініціятива і бажання Ґорбачова приїхати тепер сюди „в інформаційних цілях". Ясно, що до політики не належить заповіджений приїзд Раїси Ґорбачової до елеґантного департаментової крамниці Блюмінґдейла у Ню Йорку: вона матиме змогу ще раз ствердити, що „капіталісти" і „буржуї" уміють краще влаштувати життя своїм співгромадянам, як у країні марксизму. Найбільш невдоволенним приїздом Ґорбачова є нюйоркська поліція, разом із ФБІ і всіма тими, що мусять берегти Ґорбачова і його дружину. Нюйоркські газети принесли вже плян міста і перестрогу мотористам, щоб трималися здалека таких то вулиць, де буде припинений рух — бо їхатиме большевицький вельможа із різними титулами, „товарищ" Міхаїл Ґорбачов.

Михайло Кучер

ОТРУЄННЯ ДІТЕЙ У ЧЕРНІВЦЯХ

На вибух хвороби серед дітей молодшого віку і немовлят у Чернівцях мусіла звернути увагу центральна советська преса, зокрема „Известия" та „Московские ведомости". „Известия" повідомили, що група журналістів зустрілась з міністром здоров'я СССР академіком Чазовим. На зустрічі було продискутовано незвичайне становище, яке постало в Чернівцях та Чернівецькій області. Міністер сказав, що „після пильних і докладних багатоплянових дослідів вчені прийшли до висновку про найбільш вірогідну причину захворінь дітей. Це кислі, (або кислотні) дощі викликали вплив на молодий людський організм хемічного елементу талія. Варто уваги, що в самому місті стверджено у повітрі велику кількість талія. У зв'язку з тим у місті зачинено і поставлено на ремонт кілька підприємств, які працюють з використанням талія.

Звідки тоді взявся талій у Чернівцях у „повишеній кількості"? Міністер сказав, що можливо талій прийшов з-за кордону, бо Чернівці знаходяться недалеко від кордону кількох чужих країн. Тому кислі дощі почали загрожувати не тільки лісам за кордоном, але й дітям нашої держави СССР".

Пісенька дуже стара і відома. Винен закордон, якась чужа держава, але не сказано яка. Були натяки на Чехо-Словаччину. Відомо, що кислі дощі Чехо-Словаччини загрожують не тільки своїм лісам (про людей не згадано), але й західньо німецьким, та й українським.

Чазов сказав, що советські вчені не передбачають якихось неґативних наслідків для здоров'я дітей, які втратили волосся. „Известия" до того повідомили, що „як правило хворіють діти 2-4 років, а якийсь „соб кор Максим Рильський (це не помилка), який розмовляв із заступником міністра охорони здоров'я УССР Касьяненком вияснює: вік дітей, які хворіють від 8-ми місяців до 14 років."

У Чернівцях працюють якісь „незвичайні комісії" і тепер фахівці можуть з певністю сказати, що причиною захворінь не є ані вода, ані повітря, ані харчові продукти. Реґулярно проводиться аналіза атмосферного повітря біля промислових об'єктів міста. Результати знаходяться у межах норми". Винен міський смітник, куди везуть відходи з різних підприємств і там виникають непередбачені і небезпечні „поєднання". Тільки невідомо, куди і як попадають оті „небезпечні поєднання", якщо їх нема ані у воді, ані в повітрі, ані в харчових продуктах? Комісія (чи навіть комісії) пропонують зліквідувати міський смітник, припинити палення осіннього листя і дотримуватись санітарних норм та правил гігієни.

До того преса пропонує знайти логічне пояснення і ближче правди — більша частина продукції підприємств Чернівець працюють з талієм і то на воєнні потреби. В таких випадках влада і цензура талій не згадують.

Советська влада і досі не звертає належної уваги на активність населення СССР у питаннях природи і цензура обороняє так звану „велику хемію", що вона працює на оборону, але на шкоду здоров'ї населення.

З кінцем вересня у дітей в Чернівцях виявлено досі невідому хворобу: випадає волосся, діти цілком лисіють. До того доходить захворіння печінки, нирок, розстрій нервової системи з галюцинаціями.

Усе таки Москва затривожилась і в Чернівцях опинилися комісії союзних і республіканських міністерств, які дали кілька гіпотез. Найбільш очевидна причина захворінь дітей — це отруєння тяжким металем талієм. Зустрічаються захворіння немовлят і підлітків до 14 років життя.

На початок листопада виявлено 115 захворінь. Місцеве населення припускає, що кількість захворінь — значно більша. Хворих дітей вивозять у великі лікарні Києва та Москви.

Щодня міське радіо і телевізія стараються безуспішно заспокоїти населення Чернівець, але евакуація дітей проходить стихійно. Налякані батьки вивозять дітей до рідні, або знайомих. Загально місто неспокійне і затурбоване, живе неперевіреними чутками, а владі люди все більше не вірять. Люди оповідають, що в першу чергу хворіють діти — бльондини з блакитними очима, і що затруєння зроблено вмисне.

Але все таки звідки взявся талій? Зрештою влада офіційно признала — причина затруєння талій та алюміній. Деякі заводи міста зачинено, „провадиться чищення". Але не сказано які заводи закрито.

У Чернівцях працює кілька заводів науково дослідних інституцій, які для своєї технології вживають талій. Це „Кварц", „Ґравітон" і „Фонон" — філія київського інституту підпровідників. Більшу частину продукції використовує військо, тому становище влади досить двозначне.

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Пістряк грудної залози в жінок

Свого часу, у вересні ц.р., писав я про пістряка (чи рака) грудної залози та особливу увагу присвятив я обслідуванню грудної залози та так званій маммографії. Треба підкреслити, що жінки читають правдоподібно пильніше статті на здоровні теми ніж мужчини, бо звичайно при зустрічах зі мною чи навіть телефонічно часто люблять на ці теми говорити чи навіть деякі справи ближче їм вияснити. Особливе зацікавлення, як можна було сподіватися, викликала проблема пістряка грудної залози в жінок й тому автор цих рядків повертає у цій статті до проблеми пістряка грудної залози та дещо більше хоче про нього написати.

Треба підкреслити, що саме пістряк грудної залози наводить може найбільше журби, а то й страху серед жінок. І мабуть, є чого журитись, а радше не журитись, а бути жінці уважною і спостережливою, до свого стану здоров'я. Коли взяти до уваги, що згідно з державною статистикою пістряк грудної залози атакує одну на десять дорослих жінок, а зокрема старших, у переходовому віці. Але ще більше страху та й часто недоспаних ночей мають ці жінки, які мали вже стверджений пістряк грудної залози, та були з того приводу оперовані. Сьогодні, при нинішніх лікувальних заходах часто хемотерапією чи Рентґеновими насвітленнями чи й навіть лише самими хірургічними заходами, маємо прекрасні висліди лікування цієї прикрої хвороби, і навіть у найбільше поширених випадках хвороби, все таки маємо не раз висліди цілковитого вилікування.

Проте, очевидно, можна очікувати найкращих вислідів лікування, коли пістряк грудної залози буде досліджений у початковій стадії свого розвитку. І тому важною справою є постійне обслідування своїх грудних залоз жінками дорослого віку бодай раз на місяць, раз на рік досліджуватись у свого лікаря, та як треба робити ще маммографію. Вимацання хоч би маленького якогось зґрубіння в грудній залозі, чи спостереження якоїсь льокальної зморщини, чи втягнення шкіри до нутра залози, а врешті поява якоїсь водnистої чи молочно-кривавої виділини з пипки (смочка) залози, та побільшені пахвинні залози повинні бути негайно досліджені своїм родинним лікарем чи досліджені в шпитальній поліклініці. Час тут грає велику ролю у лікувальних вислідах тому не треба відкладати його.

Як ми вже вгорі згадували, то частіше хворують старші жінки, ці, що є в клімактеричному віці, хоч навіть і молоді жінки можуть дістати пістряка грудної залози. Пильнішу увагу повинні звертати ці жінки, які походять з родини, в якій бабка, мама чи сестри хворували на пістряка грудної залози. Жінки які вже мали пістряка грудної залози, можуть мати не раз ще й пістряка другої залози. Частіше виступає згаданий пістряк у жінок европейського, а зокрема жидівського походження. Далі — теж жінки, які родять пізно (у 35-40 роках) діти, хоч тут ще наука не має докладних наукових даних та радше послуговується припущеннями. В останніх роках Державний інститут здоров'я звертає увагу на шкідливість циття алкогольних напитків та деякий зв'язок з частішим розвитком пістряка грудної залози в дещо молодших жінок, які залюбки вживають алкогольні напитки.

Це підтверджують також обсервації медичної школи Гарвардського університету, які виявляють, що вживання щоденно одного-двох напитків (1 скляночка вина, або 1 пляшка пива, або 1 келішок горілки) мають правдоподібно вплив на частіший розвиток пістряка грудної залози у молодих жінок. Очевидно це наразі обсервації, які вимагають ще довшого та докладнішого обслідування. Правдоподібно й харч та спосіб віджu влювання мають також вплив на розвиток пістряка. Опасисті жінки від дитинства, які дуже вчасно почали місячкувати (перед 12-13 роком життя) та відживляються особливо товстими харчами мають теж більшу схильність до розвитку пістряка. Тому теперішня дієтетика доражує контролювати від дитинства та не допускати до опасистости.

Дієта повинна бути різнорідна, з вживанням худого м'яса й то особливо з дробу, один-два рази на тиждень риби та багато городини, особливо зелено-жовтої (морква, помідори, броккол і й тощо), в якій є дещо більше вітаміни — А. Без сумніву, що у розвитку пістряка грудної залози грає велику ролю генетика яку сьогодні наука підтягає до різних хворобових проблем людини, та у великій мірі до розвитку різного роду пістряків, а в тому і пістряка грудної залози.

В БЕЙРУТІ, ЛИВАН, часто вибухають бомби, або експльозивний матеріял напакований у залишеному автомобілі. Такий вибух у понеділок, 5-го грудня, наступив поблизу військового шпиталю, конструкція якого була частинно знищена. При тому загинула одна особа, а шість були поранені. В сусідніх будинках вилетіло шкло з вікон. В цьому році в Бейруті було вже 19 більших вибухів.

Іван Головінський

ПСИХОЛОГІЧНА НАУКА В УССР ТА ЇЇ ПЕРСПЕКТИВИ

II.

Кілька років тому Піддубна (1980) досліджувала характеристику пам'яті в учнів першої кляси із повільним психічним розвитком. У дослідах взяло участь 40 дітей із повільним розвитком і 30 дітей старшого дошкільного віку. Авторка зробила заключення, що діти із повільним психічним розвитком відрізняються рівнем пам'яті від пересічних дітей навіть якщо пересічні діти є на два роки молодші від них. Статистична різниця поміж обома групами, вживаючи формулу Фішера була наглядною.

У психологічній літературі є багато дослідів над короткотривалою пам'яттю, себто такою, що зберігає інформацію від кількох секунд до двох хвилин. Цією проблемою поцікавилася Поливана й друзі (1985), котрі порівняли характеристики КТП у дітей допоміжної і загальної школи. Метою дослідів було вияснити продуктивність слухової, зорово-образової і образово змислової КТП пам'яті в учнів допоміжних шкіл. Участь в дослідах взяло 54 учні допоміжної школи віком 12-ти до 17-ти років. Контрольну групу становили 57 учнів загальної народної школи. Досліди виявили слабість КТП у дітей допоміжних шкіл. Їх продуктивність виявилась на 21 до 38 відс. нижчою, чим у дітей загальної школи.

У ділянці педагогічної психології відбулася цікава дискусія, де обговорювано психологічно-педагогічні проблеми навчання і виховання шестилітніх дітей. У дискусії брали участь Коробко, Науменко, Максименко і Скрипченко. Обговорювано ряд питань, як наприклад, навчання і психічний розвиток шестилітніх, навчання у підготовчих клясах, музичний розвиток дітей у дитячому садку.

Характеристичним для обставин на Україні є звідомлення Вавини і Ковальчука (1986) про навчання розумово-недорозвинених учнів в умовах російсько-української двомовности. У їхніх дослідах брали участь 220 учеників допоміжних шкіл Києва і Первомайська (олігофрени в ступені дебільности). Контрольну групу творили ученики школи Києва з українською мовою навчання. Вавина і Ковальчук завважили, що біля 46 відс. спонтанно поміж собою говорять українською мовою. До речі, багато із них, коли на домагання учителів починають говорити російською мовою, скоро переходять на українську мову. Заключення авторів є настільки цікаве, що виявляє обсурдну дійсність, де влада в намірі російщення намагається асимілювати навіть розумово-недорозвинених дітей, котрі засвоїли вдома з батьками розговірну українську мову. Це, здається, єдиний випадок у світовій літературі дефектології, де окупаційна влада намагається учити розумово-недорозвинених дітей чужої для них мови.

У советській суспільній психології центральне місце займає поняття колективу. Теоретиком поняття колективу уважають у Советському Союзі Антона Макаренка, про котрого була згадка на іншому місці (Головінський, „Сучасність", вересень, 1988). На цьому місці згадаю про праці Горбатенка — 1982), Гордієнка (1981) і Цимбалюка (1983). Горбатенко звернув увагу на суспільно-психологічні чинники, які впливають на включення нового члена в групу. Він перевів аналізу 75-ох груп, що їх він поділив на чотири категорії: групи — колективи, принагідні групи, відосередні групи, антисоціяльні групи.

Гордієнко звернув увагу на спілкування розумово-недорозвинених дітей у колективі. На його думку, колектив для таких дітей є засобом індивідуального, психічного і інтелектуального розвитку. У своїй праці Цимбалюк розвинув думку, що через співжиття в колективі формується співвідношення одиниць і нове суспільне співвідношення.

На закінчення цього короткого огляду бажаю звернути критичну увагу на методологічну сторінку психологічних праць, котрі появляються в Україні, як також звернути увагу на стан у ширшому контексті переорганізування психології у Советському Союзі. Під методологічним оглядом більшість праць, котрі появилися у „Вопросах психологии" і „Дефектологии" були описово-теоретичні. Наприклад, на чотирнадцять праць, що появилися на протязі короткого часу тільки п'ять можна назвати, як емпірично-дослідні. Дві праці примінювали статистичну аналізу, до речі, дуже поширену на Заході, себто методу „Фішера" і „Кайсквер". Ані одна із чотирнадцят праць не уживала для аналізи вислідів методи корреляції Пірсона. Під тим оглядом можна сміло ствердити, що психологічні праці в Советському Союзі є позаду від рівня цієї науки в ЗСА і Европі. Це починають признавати тепер самі советські психологи. Наприклад, цього року в чотирьох числах „Вопросів психологии" була друкована дискусія „круглого стола", де советські психологи вказували на жалюгідний стан цієї науки в СССР. Наприклад, сьогодні в СССР появляються тільки чотири психологічні журнали тоді, коли в ЗСА їх є біля двісті. Цього року появиться повна збірка творів Леонтієва — не в Москві, але в Західній Німеччині. Було навіть кілька відважних голосів, які ствердили, що від 1930 років досліди психології у СССР занепали в кліматі доби „терору культу особи". Безперечно, що умовини праці для українських психологів є ще більше жалюгідні. Як відомо, бракує психологічних журналів українською мовою, нема ніде викладів психології українською мовою, розгром української дефектології і рефлексології у 1930 роках є ще далі покритий мовчанкою.

Можна сподіватися, що психологи України виборять належно їм право писати рідною мовою, видавати українськомовні наукові журнали, та брати необмежену участь у науковому спілкуванні із психологами Заходу не, як „радянські", але як українські психологи.

Д-р Святополк Шумський

РІК ПІСЛЯ ПРИЇЗДУ ДО АВСТРАЛІЇ

III.

Цей рік — є роком ювілеїв: „байсентеніел" чи 200 ліття поселення тут перших европейців, сорокліття українського поселення у Південній Австралії та загальноукраїнським ювілеєм Тисячоліття удержавлення Христової Церкви на Україні. Тому, крім нашої української участи в різних імпрезах в зв'язку з Ювілеєм 200-річчя Австралії, у Аделаїді паралельно до інших стейтів діяв також Ювілейний Комітет Тисячоліття, з нагоди чого вже відбуваються соборні молебні обох наших Церков та інші імпрези з кульмінаційною точкою великого концерту, який відбувся в аделаїдській ратуші 17-го вересня ц.р., де участь взяли всі наші мистецькі одиниці (хори, солісти, танцювальна група та австралійська симфонічна оркестра, приблизно загальної кількости виконавців — 250 учасників. Щоб увіковічнити цю історичну подію, видано пропам'ятну, люксусову програму концерту обома мовами: українською та англійською. Починаючи від червня у музеї відбувається виставка на тему „Релігійні мотиви в українському мистецтві". В загальному громадсько-культурна активність аделаїдської громади, до управи якої рівнож і коoптовано автора цього репортажу та вибрано головою Ділового комітету відзначення 40-ліття українського поселення у південній Австралії сьогодні сповнена запалу та динаміки. Свого часу, в Каліфорнії мене запитували: як буде далі з моєю дальшою активністю на громадській та культурній ниві, особливо коли я залишу Лос Анджелес та переїду до Австралії на „емеритуру". І правду кажучи, тоді я ще не мав докладної відповіді, тому що простір часу ділив мене і надалі від подій та змін, у громаді якої колись **дружина і я були співосновниками. Одначе сьогодні ми можемо сміло дати відповідь, що у наших скупченнях в** Австралії є багато місця для всіх тих, хто має бажання працювати для української громади. Очоливши Діловий комітет відзначення сорокліття нашого поселення у цьому стейті, я здивувався що є стільки охочих взяти участь, з яких становить велике число членів молодого покоління — осіб з новими ідеями та методами.

Одначе, подібно до ЗСА і Канади, можна завважити розходження не раз у думках та проєктах поміж старшим та молодим поколіннями, а також і до певної міри тертя в ім'я практичного підходу чи шляхів здійснення задумів та плянів, для громади. Старше покоління назагал більше обережне та більш рішуче від молодшого, коли потрібно негайне рішення чи навіть і риск. Ці елементи, які творять програму поколінь, здається існували вже віками, і тому не дивно, що вони залишилися й досьогодні. Назагал, усі ці непорозуміння поміж представниками обох поколінь не гальмують громадського активного життя, але завжди уступають перед голосом здорового глузду однієї чи другої сторін.

У Аделаїді є наші мистці-малярі, оригінальні у своїх стилях, чим створюють цей гармонійний „балянс". Усі вони втішаються признанням та не загрожують один одному конкуренційно. Чудові пейзажі творчости Віктора Гая — піонера першої виставки в Аделаїді, якої він був режисером, праці портретиста та пейзажиста Тимофія Мисака та Мстислави Чорній — мисткині експресіоністки, стиль якої — віддзеркалення душевних почувань у кольорах, різниться від експресіонізму інших мистців. Її праці, це не успокоююча натуралістика, але не раз вияви грози, пригнічення чи трагедії, особливо, коли взяти під увагу її останню збірку, що її вона присвятила трагедії Чорнобиля. Коли ми вступили до її ательє повіяло чимось трагічно пригноблюючим. Великих розмірів сім картин довкола приміщених випромінювали цю грозу своїми кольорами, поміж якими переважали чорна, червона та брунатно-сіра барви. Назви цих картин „Відгомін розпуки", „Атомні сльози", „Дотик неприборканої оскаженілости", „Розтоплення", „У німому спокої", „Попіл оскаженілости" та „Обличчя незнаного завтра". Споглядаючи на цю незвичайну серію, було моторошно на душі, тому що **почування, які так тяжко передати, наша мисткиня передала в своєму експресіонізмі у повній трагічній** чіткості і змісті. Колись, якщо на Україні буде воздвигнено величний монумент жертвам Чорнобиля, серія образів Мстислави Чорній повинна бути його невід'ємною частиною, приміщенням їх у своєрідній „каплиці" поляглим, щоб допомогти поколінням зрозуміти жах цієї трагедії.

А все ж таки, південноавстралійське підсоння, своїм меланхолійним спокоєм дало нам на цій пляненті заспокоєння нашої нервової системи та духовного відпочинку. Тому що на кожному кроці ви чуєте спокійне: „Но ворріс мейт", та в парі з тим запевнення, що „якось то буде", що так колись буцім то запевнював наш фолкльорний герой „Купер'ян" ми відчули цей спокійний підхід не лише від австралійських „дінкум осві", але рівно ж і від американських громадян-постійних мешканців Австралії, велике число яких з родинами поселилися у південній Австралії. Ми їх пізнали на „блек-тай" бенкеті в річницю спільної американсько-австралійської перемоги проти японської фльоти на „Коралевому морі", коли то зупинено японський наступ на східню Нову Ґвінею, загрожуючи Австралії повною її ізоляцією від Америки, а також і окупацією цього континенту японцями. Бенкет цей влаштовується щорічно Австралійсько-американським товариством дружби, президентом якого сьогодні є американець, та членами якого стали і ми. Було тяжко розрізнити австралійців від американців, тому що всі вони спокійні, всі п'ють каву, а не традиційний чай, всі насолоджуються пивом, та у всіх американська вимова в англійській мові, а також всі вживають австралійське „запевнення" — „Но ворріс". Головним доповідачем, був гість з американської амбасади, а поміж присутніми декілька американських генералів з місцевих американських баз та австралійських, які колись були учасниками боїв на Тихому океані. Церемонімейстер — австралієць проголосив тост королеві та другий тост президентові Америки — Роналдові Реґенові. Це була імпозантна хвилина.

Відколи ми прибули на постійне замешкання у цій країні, ми відчули та відчуваємо австралійську гостинність, особливо звернену до американців, а також і опіку наших американських представництв (амбасади та консулятів),

(Закінчення на стор. 4)

Секретаріят...

(Закінчення зі стор. 1)

Союз Ветеранів Українського Резистансу — Андрій Славич
Спілка Визволення України — Василь Брух
Спілка Української Молоді — Теодосій Буйняк
Українська Вільна Академія
Наук — проф. Василь Омельченко
Українська Народна Поміч — Володимир Окіпнюк
Українська Світова Кооперативна
Рада — Омелян Плешкевич
Українське Вільне Козацтво — Теодосій Волошин
Українське Патріярхальне Світове
Об'єднання — Василь Колочин
Український Братський Союз — Петро Саляк
Український Народний Союз — Володимир Сохан

Контрольна комісія:
ЗСА — Александер Непрель, Юрій Юрків
Канада — о. Іван Вашук, Іван Гевриk, Остап Сокольський (заступник)
Європа — інж. Юрій Ковальчук
Австралія — Степан Лисенко
Аргентина — (подасть Мих. Ракуш)
СФУЖО — Ярослава Шеремета

З ДІЯЛЬНОСТИ ВИННИЧЕНКІВСЬКОЇ КОМІСІЇ УВАН

Пожертви на фонд збереження, опрацювання і видання літературної спадщини Володимира Винниченка.

Список ч. 28

Як відомо, багатогранна творчість Володимира Винниченка в Радянській Україні майже 60 років була замовчувана й заборонена. Але тепер, під впливом широкого народного руху за свободу і демократію, та заборона впала. „В. Винниченко вертається до рідного народу", — читаємо в одному з київських журналів. У Києві опублікували вже кілька оповідань. Плянують до видання щось більше. Використовують деякі наші публікації, тощо. У такій ситуації робота нашої Комісії набуває ще більшого науково-суспільного значення. Як колись, так і тепер, як на еміграції, так і в Україні наш науковий і патріотичний обов'язок залишається незмінним: бути на сторожі правди, стежити, щоб діяльність і творчість В. Винниченка була представлена українському народові не в спотвореному, а правдивому світлі.

Що ми робили за минулий рік?

1) Остаточно відредаґували, включно з останньою коректурою, й здали до друку неопублікований досі роман В. Винниченка „Поклади золота", який наближчим часом піде до читачів.

2) Також зроблено останню коректу монументальної наукової праці покійного нашого члена Романа Маланчука „Анотована бібліографія Винниченка", що у виданні КІУС незабаром вийде друком.

3) Нав'язано консультаційні контакти з польським дослідником Кжиштофом Яховичем (Варшава), який працює над романами Винниченка „По-свій" і „Божки"

4) Група молодих учених, переважно наших членів, на сьогорічній науковій сесії всеамериканської Асоціяції славістів у Гонолюлю, успішно провели науковий симпозіюм „В. Винниченко: письменник, мораліст, мистець". Участь у симпозіюмі взяли професори: Данило Гузар-Струк, Романа М. Багрій, Максим Тарнавський, Марко Павлишин, Євген Лащик і Вірко Балей.

Що плянуємо надалі?

1) Відновити (перервану) працю над збірником матеріялів „Сучасники про Винниченка". 2) Розпочати працю над збірником: „Винниченкова публіцистика від 1905 по 1923 рр.". 3) Підготувати до друку романи В. Винниченка: „По свій", „Божки", „Записки Кирпатого Мефістофеля". 4) Опрацювати монографію „Малярська творчість Винниченка". 5) Давати консультацію і користування архівом всім, хто працюватиме над Винниченковою проблематикою в тому й дослідникам (якщо такі будуть) з України.

На цю важливу для історії української культури і суспільної думки працю Комісії за цей рік надійшли пожертви від таких українських патріотів:

С. Боженко (св. п. батька професора Бориса Боженка) — 800.00; В. Лисий — 500.00; Ткачук Богдан та Ореста (св. п. брата Теодора-Федя Ткачука) — 500.00; Кулик Ада (з нагоди 85-річчя Григорія Костюка) — 200.00; Филипчак-Дибко І. (в пам'ять незабутнього чоловіка Бориса Филипчака) — 200.00; Костюк Т. — 175.00; Кіреів Д. — 150.00; по 100.00 пожертвували: Бакало В., Гувер Г., Неліпа В., Лімонченко В., Безпечна М., Фішер-Спиж М. (у пам'ять Батьків); Шаблій М., Зеркаль В., Мовчан Ю. — 75.00; Шимонович-Рудницька Г. (в пам'ять батька професора Іонікія Шимоновича) — 50.00; Діберт А. (в пам'ять батька Василя Діберта) — 50.00; Лисий А. — 50.00; Андре В. — 50.00; Зітцельберґер Н. (св. п. Тетяни Іванівської) — 50.00; Закидальська Н. — 40.00; Томащук Д. — 30.00; Корсунь Ф. — 25.00; Василів В. — 25.00; Андре Д. (св. п. чоловіка Миколи) — 25.00; Гайовий Ф. — 10.00.

У світлу пам'ять члена УВАН і керівника Винниченкового архіву Романа Маланчука пожертви склали:

Маланчук Ольга і Марія — 100.00; Маланчук Степан і Степанія — 100.00; Гнатів Микола — 50.00; Костюк Раїса і Григорій — 50.00; Вудвард К. та С. — 50.00; Лавріненко Марія та Лариса — 40.00; Гнатів Христина — 25.00; Куравський Іван та Джанет — 25.00; Світлична Надія — 25.00; Онишкевич Лариса — 25.00; Слупчинські О. і М. — 25.00; Бражник Олександра — 20.00; Одарченко Петро — 20.00; Бакало Варвара — 20.00; Лев М. — 20.00; Галів Микола — 10.00; Мотиль Олександер — 10.00; Галіон Н. — 10.00; Ґреґорі М. — 10.00; Коміпевська Діма — 10.00; Коровицький Іван — 10.00; Лах — 10.00; Гуменна Докія — 5.00; Клоків М. — 5.00.

Винниченківська комісія УВАН щиро дякує всім жертводавцям і особливо тепер сподівається на дальшу щедру допомогу від свідомої патріотичної української громади.

Чеки просимо виписувати на THE UKRAINIAN ACADEMY (FUND VYNNYCHENKA).

Посилати на адресу:

The Ukrainian Academy of Arts and Sciences in the U.S., Inc.
206 West 100 Street, New York, N.Y. 10025

ВИННИЧЕНКІВСЬКА КОМІСІЯ УВАН

В Баку...

(Закінчення зі стор. 1)

звичайний стан, запроваджений раніше в Баку, забороняє всякі вуличні мітинґи і демонстрації. Однак люди, що зібралися в центрі міста, відмовлялися розходитися.

В неділю увечорі на площу Леніна були введені, як повідомив кореспондент агентства Ассошієйтед Пресс, „сили безпеки". „Безвідповідальні елементи серед зібраних намагалися вчинити спротив. Підрозділи виконали доручене їм завдання. Зброю не застосовували", — сказано в комунікаті, переданому радіом.

Передається, що кілька демонстрантів затримано. Площа Леніна закрита „для санітарної чистки", сказано в комунікаті.

Військовий комендант Баку генерал М. Тягунов, виступаючи по місцевому радіо, заперечив чутки про те, що на площі Леніна сили безпеки застосували вогнестрільну зброю і що там були вбиті: „Це брехня, що її спеціяльно розповсюджують з провокаційною метою", — сказав він.

Становище у столиці Вірменії, навпаки, тепер стабілізується, якщо судити з повідомлень про те, що влада зменшила на дві години тривалість запровадженого тут раніше комендантського часу. Вірменський активіст Рафаель Попоян повідомив з Єревану, що уряд дозволив провести мітинґ в Ечміяндзіні (19 миль на захід від Єревану), де знаходиться відомий монастир і резиденція католікоса — голови Вірменської Апостольської Церкви.

КЕРІВНИК ПАЛЕСТИНСЬКОЇ Визвольної Організації Ясір Арафат поїхав до Стокгольму, де він має в пляні зустрітись з представниками світового жидівства, а головно представництвом жидів із З'єднаних Стейтів Америки. Повідомлення про цю небуденну зустріч поширило міністерсто закордонних справ Швеції. Секретар інформації при міністерсті Мартін Гольквіст заявив, що прізвища американських жидів не будуть опубліковані, аж до закінчення розмов між ними і Арафатом. Зустріч нібито має мати „приватний характер". Амбасада Ізраїля в Стокгольмі відмовилась від всяких коментарів в цій справі.

В АТЕНАХ ЗНОВУ розпочались переговори між представниками американського і грецького урядів у справі продовження реченця летунських і морських баз і підписання нового договору в цій справі. Тепер на грецькій території розміщені чотири американські, а зглядно спільні бази Північно-Атлантійського Оборонного Союзу (НАТО), членом якого є також Греція. Реченець договору вигасає 31-го грудня ц.р. і якщо не дійде до того часу до підписання нового договору то тільки уряд Греції, зглядно прем'єр-міністер Андреас Папандреу, може продовжити функціональність баз, якщо будуть вигляди на позитивне закінчення переговорів.

ДЕМОКРАТИЧНА ПАРТІЯ ЗСА обрала предсідником демократичного кокусу в Палаті Репрезентантів Вілліяма Г. Ґрея, конґресмена з Пенсильванії негритянського походження. Він вже від чотирьох років є предсідником Бюджетової комісії і тому широко відомий та леґко здобув більшість голосів у Демократичній партії. Це є четвертий з черги, щодо важливости пост у цій партії. Речником партії в Палаті Репрезентантів залишився на дальших два роки Джім Райт.

В КОПАЛЬНІ ВУГІЛЛЯ в околиці Будапешту, Мадярщина, трапилася катастрофа. У висліді вибуху загинуло 11 вуглекопів, а 28 були поранені, деякі тяжко. Рятівничі команди продовжують вивозити з копальні забитих і поранених і шукають причини вибуху. Мадярське радіо повідомило, що чотири робітники перебувають в дуже серйозному стані попечення і їх перевезлає гелікоптерами до спеціяльної клініки в Будапешті.

„Я гордий...

(Закінчення зі стор. 1)

но поінформував про окрему сесію в справі людських прав поміж американською і совєтською делеґаціями, в якій незвичайно відважно виступав в обороні українців католиків конґресмен Крістофер Смит з Ню Джерзі (республіканець) і сенатор Деннис ДеКонсіні, демократ з Арізони. Також виступали в обороні українців конґресмен Міккі Едвардс, Джан Луїс, Джан ЛаФалс, Е. Клей Шов мол. Архиєпископ сказав, що був гордий за виступи американської делеґації та за їхню поінформованість про становище українців-католиків в СССР.

Сам Владика МекКеррік мав нагоду в часі перебування у Москві говорити публічно лише один раз, а це в Заґорську, що є центром Російської Православної Церкви і там Архиєпископ говорив про релігійну свободу і надію, що Російська Православна Церква приступить також до комісії прав людини. На запитання чи мав він нагоду порушити справу Української Православної Церкви, Владика МекКеррік відповів, що він знає про стан цієї Церкви, і американці про неї не забувають у своїх переговорах.

Вкінці на запитання, в який спосіб Архиєпископ виповнить свою обіцянку поінформувати про свою поїздку і просити підтримки для Української Католицької Церкви в СССР в інших єпископів в ЗСА, він відповів, що вже готовить окремий лист в цій справі, який думає вислати усім американським католицьким єпископам, бо він же був делеґатом Американської Католицької Церкви.

Прощаючись з нами Архиєпископ Т. МекКеррік ще раз повторив прохання Владики УКЦ П. Василика, яке йому найбільше запало у серце, а це, щоб молитися за українців-католиків під совєтською владою і сказати у вільному світі, що вони є, існують і ширять Хистову віру!

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

о. митрат Стефан Біляк — Маямі і о. протоігумен д-р Себастіян Саболь-Зореслав ЧСВВ, — Дітройт; почесні члени: інж. Михайло Нич; Єлисавета Кузьмівна-Мадич; Маруся Кедюлич-Химинець; ген. Антін Кущинський; ген. Петро Петренко; д-р Василь Івановчик; д-р Юліян Химинець і Маруся Лоґуш-Ігнатишин; члени проводу: д-р В. Вереш — голова; заступники голови: д-р М. Пап, Ю. Гвоздулич і Т. Сидор; генеральний секретар В. Тимко; заступник — Іван Дувалко; англомовний секретар: д-р Володимир Росоха; скарбник: Петро Баєр; члени: Микола Петрук, Юрій Ігнатко, д-р Маруся Кришфатуші-Балтарович, Олена Глібович, Юрій Роман, Павло Полянський, Михайло Шіпош, Федір Попович, мґр Микола Яшко, Федір Піпа, Федір Козак і Теодор Ґабрин; члени організаційної референтури: інж. Олександер Палаташ — голова; заступники голови: Іван Столець і Василь Олах; члени: Михайло Теслевич, Іван Бумбак, Микола Богаш, Микола Куцин; Товариський суд: Іван Олексик — голова; члени: Микола Тислевич, проф. д-р Михайло Павлюк, Іван Михалянич, Василь Онуфрик, Іван Кертиця і Андрій Копинець; Контрольна комісія: інж. Юрій Шанта — голова; члени: Василь Попович, Микола Мигович, Михайло Михайлішка; представники в Австралії: Андрій Глуханич, і Іван Кенес; в Англії — Іван Смерека, в Німеччині — д-р Іван Жеґус у Франції — д-р Кирило Митрович; у Південній Америці — Венесуеля: інж. Бенедикт Васюк.

Відчитано ряд привітів які наспіли від церковних і громадсько-політичних діячів української діяспори.

Збори рішили: відсвяткувати по всіх українських скупченнях проголошення незалежности Карпатської України, 50-ліття якого припадає на 15-го березня 1989 року, відбути в Ню Йорку семінар присвячений св. п. Юліяна Ревая, прем'єра Карпатської України в 10-ту річницю з дня його смерти.

Збори проходили в дружній атмосфері й закінчено їх відспіванням „Достойно єсть".

Рік після...

(Закінчення зі стор. 2)

які нам ніколи не дозволяють забути, що ми є громадянами ЗСА, а це наповнює нас почуттям єдности зі ЗСА, без уваги на це, що ми географічно так далеко. Тапер у нас зимова пора, яка різниться від решти року дещо зимнішою температурою та частими опадами дощів, завдяки яким все довкола позеленіло. Наше ославлене сузір'я — „Хрест Півдня" — літньою порою виблискувало своїми зорями на північнозахідній „копулі" небес, сьогодні піднісся на вершину зеніту, а „грайливий романс" поміж „кокеткою" — Венерою та Юпітером, який поволі все віддалювався та віддалювався від неї аж поки цілком не „зник", за чим ми так з романтичною насолодою стежили протягом другої половини літа, перебуваючи над плесом спокійного Індійського океану, закінчився аж до наступного літа, коли десь у січні повториться небесна містерія романсу грізного Юпітера та красуні Венери, яка тут на південній півкулі відрізняється від небесних „красунь" своєю величиною та гра[illegible]вістю проміння. Отут дещо із нашої австралійської рома[illegible]ки, що її створює підсоння цієї країни, яка нас поло[illegible]ла своїм гостинним спокоєм.

Минулої неділі громада наша вітала славного Роберта Конквеста, який був тут з дружиною і мав доповідь, та якого тепло зустріло наше громадянство. А тиждень перед тим, тут доповідав проф. Богдан Боцюрків з Канади. В [illegible]топаді зустріли нашу примадонну з Лас Вегасу — співачку-українку Джой Бриттен, яка мала тут свій виступ-бенефіт.

Отож, Аделаїду не забувають, не зважаючи на географічне віддалення. Тому, взявши під увагу сьогоднішні засоби комунікації, є бажаним, щоб ми відвідували себе взаємно, та не забували за країну „давн андер", країну евкаліптів, „коал-медмедиків" та кенгуру, де ми „віднайдемо" клаптик України, з українськими стильовими храмами, народними домами, організаціями та установами, що їх спорудили ті, які сорок років тому прибули в цю далеку країну, та перенесли сюди все що рідне-українське,в єднанні з українським народом в Україні і діяспорі.

С. Шумський біля свого дому в Австралії.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

УСК Ню Йорк — Сілвер Лейк СК — 5:1

Після минулонедільної поразки за чемпіонат III-ої дивізії Космополітальної Ліги в неділю, 4-го грудня ц.р., здобула заслужену перемогу вислідом 5:1. Конто голів відкрив Машадо в 25-ій хвилині з асисти Сантоса. З цим і закінчилася перша половина гри. Після перерви наші футболісти продовжували продумано атакувати і вже в 50-ій хвилині, знову Машадо, цим разом з подачі Коваленка, підніс вислід до 2:0. В 62-ій хвилині Сантос з асисти Гупала здобув гарного ґоля. В 70-ій хвилині Машадо закінчив успішно акцію свого нападу, здобувши „гет трик" і ведення 4:0. П'ять хвилин пізніше Роман Гупало, що виступив вперше в складі УСК після важкої контузії на турнірі Української Олімпіяди, здобув для нашої дружини п'ятого ґоля. В останній хвилині змагань суперники зуміли здобути свого почесного ґоля зустрічі.

Резервова дружина УСК-у після минулонедільної перемоги 4:2 з клюбом „Руміджі" не мала визначених змагань.

С. К.

УСВТ „Ч. Січ" — „Вальзеріні" СК — 7:1

Цими футбольними змаганнями, що відбулися в неділю, 4-го грудня ц.р., „Ч. Січ" розпочала розгривки за чаші. Якщо дозволять атмосферичні умовини, в наступну неділю наша дружина зустріне в грі за чашу Ню Джерзі свого сильного конкурента шотляндський клюб з міста Керні. У звітовій зустрічі „Січовики", захопивши ініціятиву від перших хвилин гри, активно оперували на площі, тому голі наших чолових снайперів стали льогічним завершенням стартового тиску наших футболістів. Героєм дня вийшов, не перший раз, чоловий стрілець нападу „Ч. Січі" Андрій Бакун, який за сумою п'яти ґолів не тільки здобув свій черговий „гет трик", але і новий рекорд.

Серію ґолів Андрій започаткував у 16-ій хвилині, коли ефективно закінчив акцію Куцини-Бойля, здобувши ведення 1:0. Десять хвилин пізніше з подачі Чижовича, підніс вислід до 2:0. Після перерви албанці провели швидку контратаку, з якої, як пізніше виявилося, здобули свого почесного ґоля. Після цього „Січовики" накинули швидше темпо, перейняли вповні ініціятиву в грі, завдяки чому Бакун в 49-ій, 56-ій і 62-ій хвилинах з гарних акцій нашого нападу підніс вислід до 5:1. В 78-ій хвилині Бойль з подачі Бакуна і Брієнза з подачі Науменка встановили вислід зустрічі 7:1.

Склад „Ч. Січі": Хамуляк, Дворський, Ромійо, Науменко, Куцина, Брієнза, Чижович, А. Бакун, Бойль, Торій, Мирфі, Я. Твардовський. Провідник Маріян Хамуляк.

ВІСТКИ З УКРАЇНИ

Київ „Динамо" — Баку „Нефтчі" — 2:1

Були це останні змагання цьогорічного сезону за чемпіонат вищої ліґи СССР, в яких українські футболісти здобули перемогу і з цим звання віцечемпіонів (одинадцятий раз в своїй історі). Чемпіонат вищої ліґи здобула інша амбітна українська дружина „Дніпро" з міста Дніпропетровська. Отже цьогорічний сезон випав для українських футболістів надзвичайно вдало: чашу СССР виграли теж українські футболісти Харків „Металіст", звання віцечемпіонів Европи здобула „збірна" СССР, але майже в повному складі (за винятком трьох футболістів) українських змагунів, у великій більшості київського „Динамо".

Переможні ґолі для Києва в цих змаганнях здобули: Дем'яненко і Литовченко.

Кінцевий підсумок табелі ігор вищої ліґи СССР в 1988 році:

Клюби	Точки	Ґолі
Дніпропетровськ „Дніпро", Україна	46	49:23
Київ „Динамо", Україна	43	43:19
Москва „Торпедо", Росія	42	39:23
Москва „Спартак", Росія	39	40:26
Вільнюс „Жальґіріс", Литва	35	39:35
Ленінград „Зеніт", Росія	31	35:34
Москва „Льокомотив", Росія	30	35:29
Донецьк „Шахтар", Україна	28	30:28
Єреван „Арарат", Вірменія	27	21:28
Москва „Динамо", Росія	26	32:38
Харків „Металіст", Україна	26	29:36
Мінськ „Динамо", Білорусія	25	29:34
Одеса „Чорноморець", Україна	24	24:37
Тбілісі „Динамо", Грузія	23	28:37
Баку „Нефтчі", Азербайджан	17	28:46
Алма-Ата „Кайрат", Казахстан	16	25:53

Акція за відновлення у Львові Футбольного клюбу „Карпати"

У київській „Спортивній газеті" з 24-го листопада ц.р., під наголовком „Не можу мовчати" були поміщені листи багатьох читачів і від редакції форма „Анкети" для виповнення і висилки до газети. Ось що пишуть симпатики львівського клюбу в згаданій газеті:

„Допоможіть повернути той футбольний клюб „Карпати", на ігри якого ми їздили 120 км, простоюючи годинами за квитками, ночуючи на залізничій стації. За рівнем популярності „Карпати" були другими після київського „Динамо". Для жителів західніх областей України це був міст, що з'єднував нас з великим футболом. Якщо потрібен мій голос, то ось він: „Я — за „Карпати" Львів!". Віталій Циголко, Нововолинськ.

„Підтримую ініціятиву болільників Львова. Потрібно відродити команду. При чому вона мусить залишитися в першій лізі, а не розпочинати свій шлях з низів нашого футболу, як пропонують чиновники. Час прислухатися до волі народу, а не вирішувати це питання в кабінетах. Адже футбол — це гра для народу, за ним і вирішальне слово" Юрій Наливкін, Дніпропетровськ.

„Команда СКА „Карпати" стала перевалочною базою армійського футболу. А сама історія з об'єднанням нагадує сумної пам'яті часи, коли 1952 року після невдачі на Олімпійських іграх в Гельсінках було розформовано команду ЦБЧА. І ось 1982 року історія повторилася, тільки вже цього разу армійська команда другої ліґи „з'їла профспілкову команду „Карпати". Аналогію я провів, оскільки в обох випадках спостерігалося беззаконня. Зараз на календарі 1988 рік — час гласності і демократизації. Думається, настала пора конкретних рішень республіканській, обласній федераціям футболу, Держкомспорту України, якщо вони вловили вітер перемін у нашому суспільстві. Мої пропозиції такі. Пропоную організувати госпрозрахунковий клюб „Карпати" на базі телевізійного, автобусного чи мотоциклевого заводів у Львові. До керма відродження „Карпат" поставити людей, які піклуються справами львівського футболу. Це Ернест Юст, Ігор Кульчицький, Дмитрасевич, Лев Броварський. Вірю, що під їхнім керівництвом хлопцям із Жидачева, Самбора та інших міст Прикарпаття до снаги за 3-4 роки постукати в двері вищої ліґи. Армійська ж команда нехай повернеться до другої ліґи". М. Цап, Київ.

„Потрібно скасувати рішення 1982року, визнати його помилковим. Зовсім не обов'язково одне якесь підприємство мусить узяти „Карпати" на утримання. Спонзорами можуть стати кілька підприємств — укупі такі питання вирішувати легше. Зараз люди у Львові не йдуть на футбол тому, що грає чужа їм команда. СКА „Карпати" ніколи не досягне успіху: тільки но в складі команди з'явиться перспективний футболіст, його переведуть у ЦСКА (Москва), як це трапилося з Кухлевським. В Рукавишников, Київ.

„Невже той, хто може відродити „Карпати", відвертається від поклику людей? Не віриться! Редакція „Спортивної газети" мусить стати координатором спільних зусиль. Ми будемо її довго пам'ятати як одного з організаторів і натхненників наших болільницьких намагань". Іван Островський, Тернопіль.

Таких і подібних листів появилося більше. Акція для відродження цього колись популярного українського футбольного клюбу у Львові продовжується.

(от)

Св. п. інж. М. Ковальський

З глибоким жалем українська громада міста Калгарі, Канада, прийняла вістку, що в неділю, 20-го листопада ц.р. помер у місцевому шпиталі Рокі-Вю інж. Михайло Ковальський, довголітний секретар 500-го Відділу УНС, колишній кошовий отаман Українського Вільного Козацтва та вже останній з учасників наших визвольних змагань, що жили у цьому місті.

Михайло Ковальський, гербу Кораб, народився 18-го жовтня 1901 року у Ваневі, повіт Сокаль, Західня Україна. Він по батькові походив зі старої дворянської і священичої родини. Його батько — о. крилошанин Іван, парох Ванева, Гори і Глухова, Белзький декан, був видатним церковним і громадським діячем. Він разом з о. крил. Кирилом Сілецьким, що був парохом у сусідньому селі Жужелі, був одним з основоположників згромадження Сестер Служебниць Пречистої Діви Марії, котре є тепер найчисленнішим згромадженням черниць Української Католицької Церкви.

Мати покійного Ірена Михайлина з дому Потій-Ковшевич походила з козацької і також священичої родини з Київщини. Один з її предків, Трохим Потій-Ковшевич, був козацьким старшиною, вірним великому гетьманові І. Мазепі і брав з ним участь у Полтавському бою в 1709 р. Тому і покійний Михайло по своїй матері успадкував козацький дух. Вихований у патріотичній родині та будучи відважним у своїх починах, він як гімназійний студент вступив у ряди Січових Стрільців у початках Першої світової війни, а закінчив наші визвольні змагання в армії УНР, діставши воєнні відзначення за свої заслуги. Після війни він закінчив середню освіту та не маючи змоги продовжувати студії в Галичині із-за перешкод зі сторони польської влади — він вписався на дальшу науку в університеті міста Брно, у Чехо-Словаччині, де одержав диплом інженера хемії й нафтової промисловости. По повороті домів він дістав працю інженера в копальнях нафти в Бориславі. Як і інші учасники наших визвольних змагань — він був членом підпільної Української Військової організації, пізніше ОУН та особисто знав визначних українських діячів — полк. Є. Коновальця, полк. Сушка, інж. В. Кассара й інших. Ця політично-військова діяльність покійного була небезпечною для поляків-окупантів і вони запроторили його до концентраційного табору в Березі Картузькій напередодні Другої світової війни. У часі цієї війни його знову бачимо у військових з'єднаннях і він своєю проворністю й відвагою врятував багатьох від смерті чи ув'язнення не раз із загрозою втрати власного життя. У 1944 році він у Львові одружився з Анною Жилою.

Після поновної большевицької окупації Галичини він з дружиною виїхав до Австрії, де крім своєї громадської й політичної діяльности працював в організації УНРРА. До Канади приїхав в 1951 році та спочатку осів у місті Вінніпеґу, а в 1952 році прибув до міста Калгарі у провінції Альберта, де одержав працю при залізничному підприємстві СПР. У новому місці побуту він негайно включився в громадське життя. Став членом української католицької парафії св. Стефана, пізніше перейменованої на Успення Пресвятої Діви Марії, де парохом був його брат о. Юрій Ковальський, котрий пережив страхіття Авшвіцу і Дахав, та знайомі родини Григорія Турка і д-ра Іларіона Чеховського. Він працював у місцевій філії УНО, був діяльним членом Стрілецької Громади і відділу КУК, в котрому був головою через одну каденцію. При співпраці інж. Вол. Коссара він в 1952 році оснував відділ УНС, що дістав число 500 імені ген. Романа Шухевича та був вибраний секретарем цього відділу, приєднуючи до нього багато членів. На становищі секретаря відділу УНС він трудився 33 роки аж до 1985 року, коли його стан здоров'я значно погіршився, виконуючи совісно і точно свої обов'язки. За його труд Головна Управа УНС відзначила його пропам'ятною таблицею.

Знаючи, що по своїй покійній матері він походить з козацького роду, він оснував станицю Українського Вільного Козацтва та при кінці 1970-их років перебрав від ген. Андрія Кущинського уряд кошового отамана. В останніх двох роках, хоч неміч і недуга та послаблений зір не дозволяли йому без допомоги виходити з дому, він постійно цікавився життям нашої спільноти та жив тією надією, що український нарід здобуде вільну й самостійну державу, для якої він не жалів ні труду, ні крови, будучи активним воїном під час наших змагань у часі обох пережитих світових війн. Передчуваючи, що його життєва мандрівка доходить до кінця, він попрощався зі своїми найближчими та просив Господа, щоб благословив наш нарід і парафію, котрої він був членом. Він помер у неділю, 20-го листопада, проживши 87 років. Його молодший брат о. митрат Юрій, що був парохом церкви св. Успення Пречистої Діви Марії у Калгарі, а пізніше катедрального собору св. Йосафата в Едмонтоні, помер раніше — в 1979 році.

Вечором, 23-го листопада, о. парох Павло Лисак відправив Парастас і Панахиду в українському похоронному заведенні Лейденс, а в четвер, 24-го листопада Св. Літургію й похоронні Богослуження в парафіяльній церкві. Поховали його з козацькими почестями, накривши труну червоною китайкою, на котрій були його військова шапка та медалі-відзначення. В похороні взяли участь прапороносці та, крім рідні, були вінки від відділу УНС, КУК, станиці УВК та І-ої Дивізії УНА. В імені колишніх український вояків на цвинтарі промовляв інж. В. Папірчук, а під час тризни господар д-р Мирослав Гладишевський, подаючи життєпис покійного, та кошовий отаман УВК Валентин Різник. Від родини подяку зложив син Орест.

Залишив у глибокому смутку дружину Анну, що в останніх роках віддано ним піклувалася, сина Ореста з дружиною Христею та внуками — Маркіяном, Андрієм, Євгеном і Вірою та дочку Оксану з мужем Стюартом Біл та ближчу й дальшу родину в Канаді, ЗСА і в Україні.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІРЕНА ВАРИВОДА, член УНС Відд. 175-го ім. Св. Миколая в Дітройті, Миш., померла 29-го жовтня 1988 року на 65-му році життя. Нар. 1923 року в Україні. Членом УНС стала 1957 року. Залишила у смутку дочку Уляну і Лілю з родинами, брата Любомира Терлецького та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 31-го жовтня 1988 року на цвинтарі Веніс Меморіял Ґарденс у Веніс, Фльорида.

Вічна Їй Пам'ять!

Ярослав Базюк, секр.

ЮРІЙ ГРИЦЮК, член УНС Відд. 47-го ім. Ольги Басараб в Бетлегемі, Па., помер 13-го жовтня 1988 року на 66-му році життя. Народився 1922 року в Карпатській Україні. Членом УНС став 1973 року. Залишив у смутку дві доні Меланію і Лесю. Похорон відбувся 17-го жовтня 1988 року на цвинтарі Св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Анна Гарас, секр.

ВАСИЛЬ СЕНИК, член УНС Відд. 334-го ім. Івана Франка в Клівленді, Огайо, помер 9-го листопада 1988 року на 93-му році життя. Нар. 1895 року в Україні. Членом УНС став 1925 року. Залишив у смутку сина Володимира, внучку Валерію і внука Джефрі. Похорон відбувся 12-го листопада 1988 року на цвинтарі Бруклин Гайтс в Клівленді, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

Стефанія Бохонок, секр.

СОФІЯ БАРАНОВСЬКА, член УНС Відд. 432-го ім. Тараса Шевченка в Торонто, Онт., померла на 78-му році життя. Нар. в селі Козівка, пов. Бережани 9-го лютого 1910 року. Членом УНС стала 1959 року. Залишила у смутку мужа Мирона і сина Юліяна з родиною. Похорон відбувся 29-го вересня 1988 року на цвинтарі Парклови в Торонто, Онт. Канада.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ІВАН Л. КОХАНОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 120-го ім. Св. Миколая в Аліквіппі, Па. помер 9-го жовтня 1988 року на 66-му році життя. Нар. 25-го серпня 1922 року в Донора, Па. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину. Похорон відбувся 9-го жовтня 1988 року на цвинтарі Сильванія Гіллс в Аліквіппі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

ГРИГОРІЙ КУДИН, член УНС Відд. 347-го Т-ва „Запорозька Січ" в Миллвілл, Н.Дж. помер 3-го листопада 1988 року на 78-му році життя. Нар. 16-го квітня 1910 року в селі Новоандріївка, Запорізька Область, Україна. Членом УНС став 1953 року. Залишив у смутку дочку Галину Кудин-Аркето. Похорон відбувся 7-го листопада 1988 року на православному цвинтарі свв. Петра і Павла в Милвіллі, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

ІВАН ГАРКУША, член УНС Відд. 114-го ім. Св. Володимира в Чикаґо, Ілл., помер 30-го жовтня 1988 року на 89-му році життя. Нар. 1898 року на Україні. Залишив у смутку сина Михайла і двоє внуків. Похорон відбувся 1-го листопада 1988 року на цвинтарі Елмвуд Рівер Ґров в Чикаґо, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Ольга Бережан, секр.

СИЛЬВІЯ НАГОРНЯК, член УНС Відд. 107-го ім. Св. Івана Хрестителя в Геммонд, Інд., померла 30-го жовтня 1988 року на 69-му році життя. Нар. 1919 року в Чикаґо, Ілл. Членом УНС стала 1973 р. Залишила у смутку брата Рассела з дружиною Стеллою. Похорон відбувся 1-го листопада 1988 року на Калумет Парк Семетері в Меррілвілл, Індіяна.

Вічна Їй Пам'ять!

Василь Ванжула, секр.

ОЛЬГА ЛОПУШНЯК, член УНС Відд. 361-го „Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й., померла 11-го червня 1987 року на 77 році життя. Народилася в Україні. Членом УНС стала 1971 року. Залишила у смутку мужа Йосифа, сина Романа і брата Романа. Похорон відбувся у Вроцлаві, Польща.

Вічна Їй Пам'ять!

Секретар

ЛЕО ПАРАДОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 503-го в Едмонтоні, Канада, помер 23-го серпня 1988 року на 64-му році життя. Нар. 12-го грудня 1923 року в селі Кживце, Польща. Членом УНС став 1968 року. Залишив у смутку Ірену, Маргарету, Енн і Адама. Похорон відбувся на цвинтарі Св. Хреста в Едмонтоні, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Теодор Войтів, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 10-го ГРУДНЯ 1988 р.

Амстердам, Н. Й. Річні загальні збори Т-ва ім. І. Франка 266-ий Відд. о год. 7-ій веч. в домі УАГКлюбу при 3-5 Теплер вул. На порядку вибір управи на 1989 р., внески, запити та дискусія. Приявність всіх членів обов'язкова. — К. Семчук, предс., М. Кривулич, кас., В. Варшона, секр.

НЕДІЛЯ, 11-го ГРУДНЯ 1988 р.

Нюарк-Ірвінґтон, Н. Дж. Місячні збори Б-ва св. Івана Хрестителя 76-го Відд., о год. 10:30 ранку в залі української католицької церкви при Санфорд Авеню. Проситься всіх членів прийти та вирівняти членські вкладки за 1988 рік не пізніше як до 26-го грудня. — Юлія Демчук, фін. секр.